

Een vader is zijn dochter kwijt

Fictie Mannen die met een motor richting horizon vertrekken, dat kennen we. Maar Toine Heijmans laat de zeewind er doorheen waaien.

Een man, met een niet nader genoemde functie op een niet nader genoemd kantoor, besluit drie maanden in zijn eenjete te gaan zeilen, en wel hierom. 'Voor je het weet is het kantoor het centrum van de wereld. Als je niet oppast, wordt het je reden van bestaan. Wat het kantoor doet, wat er gemaakt wordt of wat het verkoopt - dat is van minder belang. Het kantoor is er alleen voor zichzelf; een organisme dat met een bepaalde reden is ontstaan terwijl niemand meer weet wat die reden was.'

En zoals dat gaat wanneer je langdurig weg bent: dat hele kantoor met alles erop en eraan lost in de gedachten van deze man op: 'De e-mails van het managementteam, de kwaliteit van de koffie uit de koffieautomaat, de positionering ten opzichte van de concurrent, de nieuwe website, de traffic naar de nieuwe website en de businesscases die veel meer traffic hadden voorspeld. De cijfers. De omzetcijfers, de urenadministratie, de kilometervergoeding. De gesprekken met klanten.' Enzovoort.

Weg is deze man, de hoofdpersoon uit *Op zee* van Toine Heijmans, aan het varen over de Waddenzee, de Noordzee en de Atlantische Oceaan. En wat zet Heijmans hem goed neer: hij en de kleine wereld waarin hij gedurende die drie maanden vertoeft, de paar vierkante meter van zijn bootje, en de kleine wereld die hij achter zich heeft gelaten, zijn vrouw, dochter en het kantoor. Treffender kan iemand niet de woelingen weergeven in het hoofd van een man die doodgaat op kantoor en leeft in een boot.

Het toppunt van geluk is de komst van zijn 7-jarige dochter Maria, die hij in Denemarken van het vliegtuig haalt zodat ze in twee dagen samen naar Nederland kunnen terugvaren. Het is de laatste etappe van zijn reis. Hij wil zijn dochter iets leren over het leven op een boot en zijn overbezorgde vrouw laten zien dat hij een goede vader is. Vader en dochter hebben het goed samen, totdat Maria midden in de nacht, terwijl het begint te stormen, niet meer in haar bed blijkt te liggen. Zij is verdwenen. Toine Heijmans de non-fictieschrijver, die kenden we al van *de Volkskrant* en *La vie Vinex*, met vrolijke en minder vrolijke verhalen over de Amsterdamse nieuwbouwwijk IJburg. Maar *Op zee*, zijn romandebuut, is van een andere orde. In dit boek is Toine Heijmans de romanschrijver opgestaan, en dan zie je hoe al het andere, hoe goed ook, slechts een vingeroefening is geweest. *Op zee* is een dwingend gecomponeer-

de roman, die je gaandeweg doet beseffen dat alles anders in elkaar steekt dan je had gedacht.

Wat wonderschoon bij de kleine leefwereld van de hoofdpersoon past, is Heijmans eenvoudige stijl, waarmee hij niettemin het vertrouwde steeds net even laat kantelen. Laten we wel wezen, hoeveel boeken zijn er niet geschreven over mannen die ineens wat gek wil len doen met hun leven en met een motor richting de horizon vertrekken? Die hele thematiek is door en door bekend, maar Heijmans laat de zeewind er doorheen waaien waardoor alles fris voelt en ruikt.

Zijn hoofdpersoon wordt zeeziek op land. 'Ik kwam van zee. Ik legde aan in een haven, stapte op de steiger en alles draaide. Even wist ik niet meer waar ik was. Het maakte me misselijk. De deining was verdwenen, de deining die me in een roes had gebracht en waar ik me de hele zeiltocht aan had vastgehouden.'

Dit is Heijmans de romanschrijver, die niet toevallig twee begaafde stilisten aanhaalt, Paul Biegel en Slauerhoff. Hij heeft goed naar ze gekeken, maar is zijn eigen weg gegaan.

Greta Riemersma

★★★★★

Toine Heijmans: Op zee.

Uitgeverij L.J. Veen; 192 pagina's; € 18,95.
ISBN 978 90 204 2655 7.

'De deining was verdwenen, de deining die me in een roes had gebracht.'

Foto Joost van den Broek / de Volkskrant